

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologie biblică. Studiul Vechiului Testament						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. Dr. Pr. Vatamanu Cătălin						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. Dr. Pr. Vatamanu Cătălin						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					42
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					2
3.7 Total ore studiu individual	102				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	x
4.2 De competențe	x

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Cursurile și seminariile vor fi organizate conform legislației în vigoare, pe perioada stării de alertă și a consecințelor generate de contextual epidemiologic al infecției cu Sars-Cov-2, fiind permisă utilizarea de strategii didactice alternative de învățământ, inclusiv desfășurarea online a activităților de curs și seminar.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1. Realizarea misiunii de propovăduire a credinței; CP2. Analiza teologică (explicarea) și soluționarea problemelor și conflictelor din domeniul pastorației credincioșilor; CP3. Identificarea fundamentelor pastorației în textul Vechiului Testament. CP4. Formarea competențelor de aplicare a principiilor interpretative patristice, iudaice și moderne și a modalităților de actualizare a conținutului Vechiului Testament pentru contemporaneitate.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate, conștiințozitate și responsabilitate socială, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale; CT2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă; CT3. Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine; CT4. Valorificarea textului biblic în cadrul activității pastoral-misionare.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Familiarizarea studenților cu textul Bibliei, cu noțiunile de hermeneutică biblică și fundamentarea biblică a învățăturilor dogmatice și moral-religioase.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none">▪ explice și să prezinte Sfânta Scriptură ca realitate unitară și coerentă;▪ identifice principalele texte biblice cu relevanță teologică;▪ descrie instituțiile religioase ale vechiului Israel;▪ prezinte principalele narațiuni biblice;▪ ancoreze discursul antropologic creștin în textul Vechiului Testament.

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1. Noțiuni introductive în Vechiul Testament	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
2. Studiul Introducerii în Sfânta Scriptură. Canonul cărților Vechiului Testament	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
3. Inspirația Sfintei Scripturi	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	

4.	Istoria textului biblic . Cele mai vechi traduceri ale Vechiului Testament . Alte traduceri	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
5.	Hermeneutica biblică	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
6.	Pentateuhul. Unitatea și originea sa mozaică	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
7.	Cartea Facerea. Istoria primordială	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
8.	Cartea Facerea. Istoria patriarhilor	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
9.	Viața patriarhilor biblici în interpretarea Sfinților Părinți	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
10.	Exodul	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
11.	Leviticul și Numerii	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
12.	Preoția în Vechiul Testament	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
13.	Teologia Pentateuhului	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
14.	Profeții mesianice în Pentateuh	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	

Bibliografie**Referințe principale:**

Biblia sau Sfanta Scriptura, Editura Institutului Biblic si de Misiune Ortodoxă, Tiparita cu binecuvantarea Preafericitului Parinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Romane. Cu aprobarea Sfantului Sinod, editia 2008 (și edițiile ulterioare).

Prof. dr. Pr. Petre Semen, *Așteptând mântuirea*, curs de introducere în cărțile Vechiului Testament, Editura „Trinitas”, Iași, 2000.

Samuel J. Schultz, *Călătorie prin Vechiul Testament*, Editura „Cartea Creștină”, Oradea, 2001.
 Vasile Talpoș, *Studiu Introductiv în Legea, Istoria și Poezia Vechiului Testament*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999.
 Henry Halley, *Manual Biblic*, trad. de Doru Motz, Editura „Door of Hope”, 1983.
Dicționar biblic, Editura Cartea Creștină, Oradea, 1995.

Referințe suplimentare:

Dicționar biblic, Editura creștină Stephanus, București, 1996.
Dicționar Enciclopedic de Iudaism, Editura Hasefer, București, 2001.
Vocabular de Teologie Biblică, publicat sub conducerea lui Xavier Léon-Dufour, Editura Arhiep. Rom.Catolice, București, 2001.
Dictionnaire Encyclopedique de la Bible, Ed. Brepols (Mardesous), Paris, 1987.
Holman Bible Dictionary, General Editor- Trent C, Butler, Ph.D., Nashville, Tennessee, 1991.
The Interpreter's Dictionary of the Bible, An Illustrated Encyclopedia, Volume 1-4 and Supplementary volume, Abingdon Press, Nashville, 1991.,
The Illustrated Bible Dictionary, 3 volume, Inter-Varsity Press, 1998
 Maurice Cocagnac, *Simbolurile Biblice – lexic teologic*, Editura Humanitas, trad. de Michaela Slăvescu, București, 1993.
 William Mac Donald, *Comentariul biblic al credinciosului: Vechiul Testament*, trad. de Doru Motz, Oradea, 2002.
 Jamieson Fausset, Brown, *Commentary on the Whole Bible*, Zonderva Publishing House, Michigan, 1991.
 Pr. Atansie Negoită, *Teologia biblică a Vechiului Testament*, Editura „Sofia”, București, 2004.
 Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii la Hexaemeron și la Psalmi*, trad. de Pr. D. Fecioru, Editura IBMBOR, București, 1986.
 Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facerea*, trad. de Pr. D. Fecioru, Editura IBMBOR, București, 1987
 Ierom. Serafim Rose, *Cartea Facerii, crearea lumii și omul începuturilor*, Editura Sophia, București, 2001.
 John Philips, *Comentariu asupra Genezei*, ed. Stephanus, București, 1997.
 Pr. Ioan Sorin Usca, *Vechiul Testament în tâlcuirea Sfinților Părinți: Facerea, Ieșirea, Leviticul, Numerii, Deuteronom și Iosua*, 6 vol. Editura „Cristiana”, București, 2002-2004.
 Prof. dr. John Breck, *Sfânta Scriptură în tradiția Bisericii*, Editura „Patmos”, Cluj-Napoca, 2003.
 Prof. Petre Semen și Prof. Nicoale Chifăr, *Icoana – teologie în imagini*, Editura „Corson”, Iași, 1999.
 Prof. Petre Semen, *Personalitatea lui Moise și poruncile date prin el*, în „Teologie și Viață”, 1-6, 1996, pp. 21-33.

	8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere în structura seminarului.	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
2.	Revelația dumnezeiască (posibilitatea revelației, Dumnezeu vorbește/tace)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
3.	Sfânta Scriptură (Dumnezeu Cuvântul întrupat în Scriptură, Torah/Poruncile/Evangheliile)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
4.	Sfânta Tradiție (VT: Pentateuhul și tradiția mozaică, fenomenul profetic; NT, Evangheliile,	expunere, conversația euristică,	

	kerigma apostolică, Sfinții Părinți, cultul)	exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
5.	Învățătura creștină despre Dumnezeu. Existența personală a lui Dumnezeu (antropomorfismele în VT)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
6.	Cunoașterea personală a lui Dumnezeu (teofaniile, bucuria/teamă, providența, teodiceea)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
7.	Atributele lui Dumnezeu. Aseitatea (Ieș. 3, 14, Numele divin, Poruncile 1-2, idolii)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
8.	Spiritualitatea. Atotprezența și Omniprezența	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
9.	Veșnicia. Neschimbabilitatea	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
10.	Atotputernicia. Infinitatea	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
11.	Atotștiința. Atotînțelepciunea	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
12.	Sfințenia	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
13.	Dreptatea și mila. Bunătatea și iubirea	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	
14.	Concluzii	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	

Bibliografie

- *Îndrumări misionare*, (manual) Institutul de Misiune a B.O.R., București 1986
- Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, I, II, III, București, 1978;
- Idem, *Sfânta Treime sau la început a fost iubirea*, București 1994;
- Paul Evdokimov, *Cunoașterea lui Dumnezeu*, București, 1995; 1998;
- Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Sibiu, 1943;
- Petre Semen, *Învățătura despre Sfânt și sfințenie în cărțile Vechiului Testament*, teză de doctorat în teologie, Editura Trinitas, Iași, 1993;
- Prelipseanu, *Inspirația Sf. Scripturi*, în *Ortodoxia*, nr. 4/1962
- Cătălin Vatamanu, *Tăcerea divină – dialog continuu între Dumnezeu și om, în revelație*, în Conf. dr. pr. Ilie Melniciuc-Puică, Lect. dr. diac. Cătălin Vatamanu, Asist. dr. pr. Cezar-Paul Hârlăoanu, *Vorbirea și tăcerea în revelație. Festschrift la cea de-a 65-a aniversare a Pr. prof. dr. Petre Semen*, Editura Doxologia, Iași, 2014,
- Idem, *Educația la poporul ales*, Editura Doxologia, Iași, 2011.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se studiază în alte centre universitare din țară și din străinătate. Prin conținuturile disciplinei se urmărește formarea viitorilor slujitori ai Bisericii, ca liturghi și propovăduitori ai Sfintei Scripturi.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- parcurgerea integrală a bibliografiei propuse la curs; - corectitudinea informației în formularea răspunsurilor la itemi; - relevanța textelor biblice; - coerența logică; - gradul de asimilare a limbajului de specialitate.	Examen (itemi obiectivi și subiectivi)	Examen scris/online – 70%
10.5 Seminar/ Laborator	- realizarea portofoliului disciplinei; - relevanța informației biblice; - coerența logică exprimată în intervențiile orale; - gradul de asimilare a limbajului de specialitate.	Portofoliu	Seminar – 30%
10.6 Standard minim de performanță - identificarea a cel puțin trei texte biblice care argumentează inspirația Sfintei Scripturi; - cunoașterea noțiunilor de revelație, inspirație, canon. - enumerarea în ordine a cărților Sfintei Scripturi.			

Data completării

1.10.2021

Semnătura titular de curs

Semnătura titular de seminar

Data avizării în Departament

05.10.2021

Semnătura Director Departament